

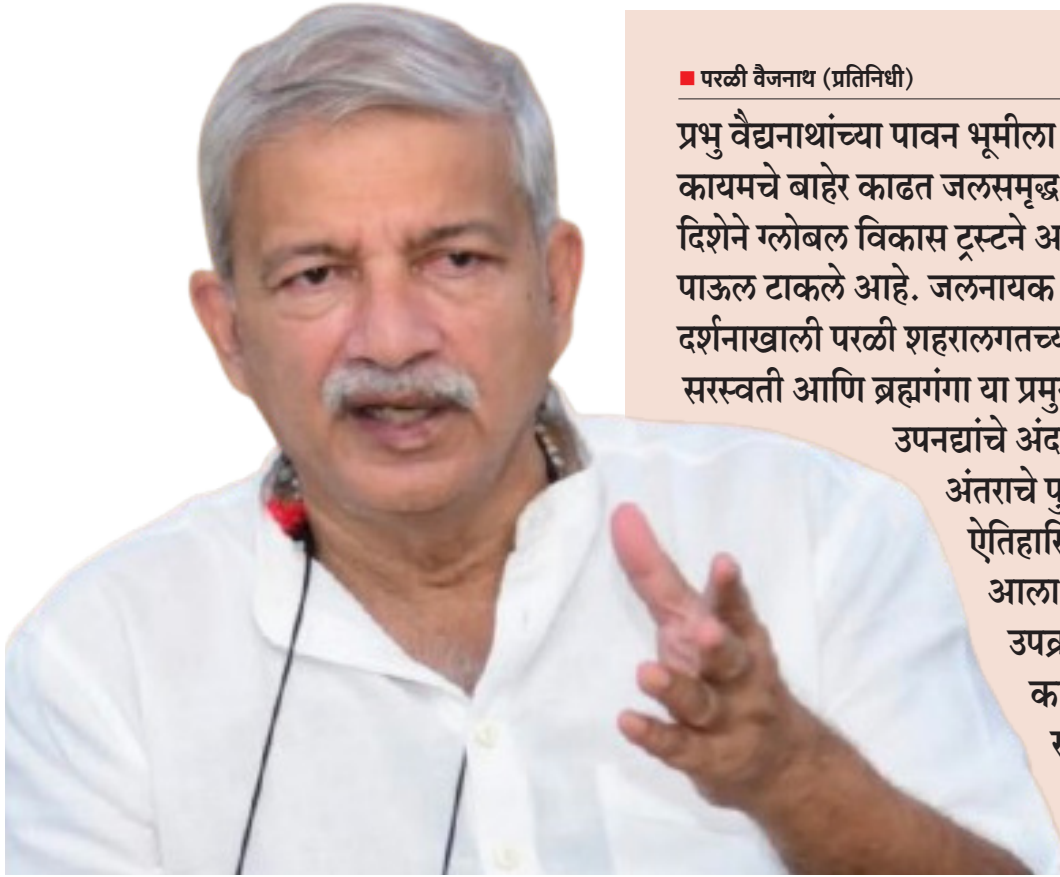

अतुल्य महाराष्ट्र

बीड महाराष्ट्र | बुधवार, 16 सप्टेंबर 2026 | अंक क्र. 126 | वर्ष 4 थे | मूल्य 3 रुपये | पृष्ठे 4

मुख्य संपादक : नितीन ढाकणे | वृत्त संपादक : संतोष सानप | उपसंपादक : अमोल सुर्यवंशी | उप संपादक : अशोक दळवे | विशेष प्रतिनिधी : भगवान साकसमुंदे

जलसमृद्ध परळीच्या दिशेने मोठी झेप जलनायक मयंक गांधी यांच्या मार्गदर्शनाखाली परळीत जलक्रांतीची तयारी

■ परळी वैजनाथ (प्रतिनिधी)

प्रभु वैद्यनाथांच्या पावन भूमीला दुष्काळाच्या सावटातून कायमचे बाहेर काढत जलसमृद्ध परळी घडविण्याच्या दिशेने ग्लोबल विकास ट्रस्टने आणखी एक महत्वाकांक्षी पाऊल टाकले आहे. जलनायक मयंक गांधी यांच्या मार्गदर्शनाखाली परळी शहरालगतच्या घनशी नदी (वेणूमती), सरस्वती आणि ब्रह्मगंगा या प्रमुख नद्या तसेच त्यांच्या उपनद्यांचे अंदाजे ५० किलोमीटर अंतराचे पुनरुज्जीवन करण्याचा ऐतिहासिक संकल्प करण्यात आला आहे. या महत्त्वपूर्ण उपक्रमाच्या प्रत्यक्ष सर्व्हेच्या कामाला मंगळवार, दि. १५ सप्टेंबरपासून प्रारंभ झाला.

शहरासह अनेक गावांना मिळणार जलसमृद्धीचा लाभ

हा उपक्रम केवळ परळी शहरापुरता मर्यादित नसून चांदापूर, कन्हरेवाडी, जिरेवाडी, जलालपूर, ब्रह्मवाडी, संगम, वाघबेट आणि कौठळी यांसह परिसरातील अनेक गावांना त्याचा लाभ मिळण्याची अपेक्षा व्यक्त करण्यात आली आहे. नद्यांचे पुनरुज्जीवन, नदीपात्रातील पाण्याचा प्रभावी साठा आणि भूजलपातळी वाढविण्याच्या माध्यमातून शहर आणि ग्रामीण भागाला जलसुरक्षेच्या एका व्यापक संकल्पनेत जोडण्याचा प्रयत्न या उपक्रमामातून केला जाणार आहे.

ग्लोबल रिव्हर आक्वाशाफ्ट (GRA) तंत्रज्ञानाचा वापर

नदीपात्राचे पुनरुज्जीवन करताना पाणी जमिनीत खोलवर मुरावे आणि भूजल पातळी कायमस्वरूपी वाढवी, यासाठी 'ग्लोबल रिव्हर आक्वाशाफ्ट' (GRA) ही आधुनिक संकल्पना राबवली जाणार आहे. यामुळे संपूर्ण परिसराला दीर्घकालीन जलसुरक्षा लाभेल.

लोकसहभागातून जलचळवळ

हा उपक्रम केवळ प्रशासकीय न राहता जनतेची चळवळ बनावी, यासाठी गावनिहाय समन्वय समित्या स्थापन करून नागरिकांचा थेट सहभाग घेतला जाणार आहे. यापूर्वी ग्लोबल विकास ट्रस्टने परळी, अंबाजोगाई, माजलगाव आणि धारूर तालुक्यांत ११९ किलोमीटर नद्यांचे यशस्वी पुनरुज्जीवन करून कमी पावसातही पाणी टिकवून दाखवले आहे. याच अनुभवाच्या बळावर आता परळी शहराचा कायापालट करण्यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधी, सामाजिक कार्यकर्ते आणि पत्रकारांच्या उपस्थितीत नागरिकांना या महायज्ञात सक्रिय सहभागी होण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे.

- परळीची जलसमृद्धीकडे ऐतिहासिक झेप जलनायक मयंक गांधी यांच्या नेतृत्वात ५० किमी नद्यांच्या पुनरुज्जीवनाला होणार सुरुवात!
- परळीच्या जलसमृद्धीची ऐतिहासिक सुरुवात शहरालगतच्या नद्यांच्या पुनरुज्जीवनाला वेग
- परळीच्या भविष्यातील जलसुरक्षेसाठी ऐतिहासिक पाऊल शहरालगतच्या नद्यांचे होणार पुनरुज्जीवन
- दुष्काळाच्या सावटातून परळीला बाहेर काढण्यासाठी जलचळवळ
- या बैठकीस नगरसेवक, सामाजिक कार्यकर्ते आणि पत्रकार बांधवांसह विविध क्षेत्रातील मान्यवरांची उपस्थिती होती.

बळीराजा मरण यातनेत, मायबाप सरकार गाढ झोपेत! सरकारला जागे करण्यासाठी किसान सभेचा 'रस्ता रोको' एल्गार

■ परळी / प्रतिनिधी

बीड जिल्ह्यासह मराठवाडा आणि राज्याच्या काही भागात दुष्काळाच्या झळा तीव्र झाल्या असून पावसाची तब्बल ५० टक्के तूट निर्माण झाली आहे. एकीकडे नापिकी आणि कर्जबाजारीपणामुळे शेतकरी आत्महत्येचे सत्र वाढत असताना, सरकार मात्र गाढ झोपेत असल्याचे संतापजनक चित्र समोर आले आहे. याच झोपलेल्या आणि असंवेदनशील व्यवस्थेला जागे करण्यासाठी किसान सभेच्या वतीने मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिनाच्या पूर्वदिनी म्हणजेच १६ सप्टेंबर रोजी किसान सभा बीडच्या वतीने बीड जिल्ह्यात ठिकठिकाणी तीव्र 'रस्ता रोको' निदर्शने करण्यात येणार आहेत. यंदा पावसाने दडी मारल्याने जिल्ह्यात व

मराठवाड्यात भयानक दुष्काळी परिस्थिती ओढवली आहे. सरासरीच्या तुलनेत ५० टक्क्यांहून अधिक पावसाची तूट असल्याने खरिपाचा हंगाम पूर्णपणे करपून गेला आहे. पिण्याच्या पाण्याचा आणि जनावरांच्या चान्याचा प्रश्न आतापासूनच आ वासून उभा आहे. हातातोंडाला आलेला घास हिरावल्याने शेतकरी पूर्णपणे उद्ध्वस्त झाला आहे.डोक्यावरील कर्जाचा डोंगर या नैराश्यातून शेतकरी आत्महत्येच्या संख्येत मोठी आणि चिंताजनक वाढ झाली आहे. जिल्ह्यात आणि मराठवाड्यात भीषण परिस्थिती असताना, राज्याचे सरकार मात्र निव्वळ बड्याची भूमिका घेत आहे. शेतकऱ्यांच्या बांधावर जाऊन त्यांना धीर देण्याऐवजी, सत्ताधारी केवळ आपल्या राजकीय साठमारीत मग्न आहेत. 'मायबाप' म्हणवून घेणारे सरकार शेतकऱ्यांच्या

मरणयातनांकडे जाणीवपूर्वक डोळेझाक करत असल्याची संतप्त भावना आता जनमानसात उसळत आहे. पंचनामे, तातडीची मदत, दुष्काळ जाहीर करणे या सर्वच आघाड्यांवर सरकार सपशेल अपयशी ठरले आहे.

बधिर आणि निगरगट्ट झालेल्या सरकारचे कान उघडण्यासाठी किसान सभेने आता रस्त्यावर उतरण्याचा आक्रमक पवित्रा घेतला आहे. बुधवार दि १६ सप्टेंबर, 'मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिनाच्या पूर्वदिनाचे औचित्य

साधून किसान सभेकडून बीड जिल्ह्यात ठिकठिकाणी चक्का जाम आणि 'रस्ता रोको' आंदोलन करण्यात येणार आहे. निजामशाहीला उलथवून टाकणाऱ्या याच मराठवाडाच्या भूमीत आता शेतकऱ्यांच्या न्याय हक्कांसाठी एकजुट होऊन सरकारविरुद्ध महाएल्गार पुकारला असून सरकार बदलण्यात देखील मागेपुढे पाहणार नाही. सरकारने आता तरी एसी केबिनमधून बाहेर पडून शेतकऱ्यांचे अश्रू पुरासावेत, अन्यथा हा 'रस्ता रोको' केवळ एक सुरुवात असेल असा सज्जड इशारा किसान सभेचे राज्य उपाध्यक्ष कॉ.ऑड.अजय बुरांडे यांनी परळी येथे आयोजित पत्रकार परिषदेत दिला आहे. या पत्रकार परिषदेस किसान सभेचे जिल्हा सचिव कॉ.मुरलीधर नागरगोजे,कॉ.पी एस घाडगे, कॉ.भगवान बडे, कॉ.प्रा. खाडे सर,कॉ.पांडुरंग राठोड आदी उपस्थित होते.

बिघडलेल्या हवेचे वर्तमान

मुंबईची हवा सध्या पूर्ण बिघडली आहे. राजकारणाने नाही; हवेतील धुलीकणांनी. राज्यात नगरपालिका आणि नगरपंचायतींच्या निवडणुका सुरू असल्याने राजकीय धुरळा सध्या महाराष्ट्राच्या ग्रामीण भागात उडतो आहे. मुंबईलगतच्या जिल्ह्यांमध्ये नेत्यांच्या झुंजी लागल्या आहेत. पण, महानगरपालिकांच्या क्षेत्राने वेढलेल्या मुंबईपासून या नगरपालिका थोड्या अंतरावर असल्याने त्या मंदानावरची धूळ मुंबईत पोहोचण्याचा प्रश्न नाही. मुंबईची हवा बिघडली आहे, ती मुंबईतल्याच घटकांमुळेच. सरकारी यंत्रणांनी याही बाबतीत आपल्यावरची जबाबदारीची धूळ झटकताना इथिओपिया-तील ज्वालामुखींचं कारण पुढे करून पाहिलं. पण, न्यायालयाने ऐकलं नाही. इथियोपियातल्या ज्वालामुखीतून उडालेल्या राखेचा काही अंश भारतीय अवकाशात आला आणि त्याचा काही भाग मुंबईच्या आकाशात पसरल्याने या आठवड्यात विमानसेवा विस्कळीत झाली होती, हे खरं. पण, न्यायालयाने या यंत्रणांना सुखासुखी सोडलं नाही. 'त्या राखेचं कारण सांगू नका. राख आली असली, तरी तिकडे ज्वालामुखीचा उद्रेक होण्याआधीही इथली हवा बिघडलेलीच होती. त्याचं कारण काय ते सांगा', असं न्यायालयानेच खडसावल्याने यंत्रणांना दुसरं कारण पुढे करावं लागलं. उगीच परकीय कारणांवर जबाबदारी झटकून मोकळं कशाला व्हायचं? बरं, या यंत्रणांना वायू प्रदूषण मान्य नाही, असं नाही. हे प्रदूषण कमी करण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनांची यादी त्यांनी करून ठेवली आहे. वायू प्रदूषण किती पातळीपर्यंत सहन करायचं, प्रदूषणाची पातळी सलग तीन दिवसांपेक्षा अधिक २०० एक्झुआयपेक्षा वर राहिली, तर कोणी काय करायचं हेही ठरलं आहे. अधिकाऱ्यांच्या संयुक्त जबाबदाऱ्याही निश्चित आहेत. पण, तरीही 'शक्यतो काहीच करावं लागलं नाही तर उत्तम' या मुरलेल्या वृत्तीने इथिओपियाच्या ज्वालामुखीवर खापर फोडण्याचा प्रयत्न झाला. हवेतलं वायू प्रदूषण मोजण्यासाठी मुंबईत अनेक ठिकाणी मापन यंत्र बसवलेली आहेत. महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, आयआयटी बॉम्बे आणि महानगरपालिका या तीन्ही यंत्रणांची यंत्र हवेची गुणवत्ता तपासत असतात. पण, दुर्दैवाने त्यात कुठेही सुसूत्रता दिसत नाही. अनेक एकतर नादुरुस्त किंवा बंदच आहेत की काय कोणास ठाऊक? कारण, या यंत्रणांच्या अनेक केंद्रांवरची हवेच्या गुणवत्तेची आकडेवारी या महत्त्वाच्या दिवसांतही उपलब्ध नाही! याच यंत्रणेला न्यायालयाने आता सर्व बांधकामांच्या ठिकाणी हवेची शुद्धता मापक यंत्र बसवण्याचे आदेश दिले आहेत. बांधकामांच्या ठिकाणांची हवेची गुणवत्ता तपासा, जिथे हवा धोक्याच्या पातळीपर्यंत प्रदूषित असेल, तिथली बांधकामं तातडीने काही काळ थांबवां, असं न्यायालयाने आदेशात म्हटलं आहे. हे आदेश देताना अर्थात प्रकल्पाच्या आर्थिक गणिताचा विचार करायची सूचनाही केली आहे. न्यायालयाने दाखवलेली ही काळजी यंत्रणांसाठी (आणि संबंधित कंत्राटदारांसाठीही) पळवाट म्हणून उपयोगाला येईल, यात शंका नाही. दिल्लीतलं वायू प्रदूषण कमी दाखवण्यासाठी तिथल्या यंत्रणांनी हवेच्या गुणवत्ता मापक यंत्रांच्या भोवती पाणी मारण्यासाठी कसे टँकर लावले होते, हे आपण पाहिलेच आहेत. असे उपाय जे करतात, तेही याच प्रदूषित हवेतून श्वास घेतात. त्यांची कुटुंबीय याच हवेतून प्राणवायू मिळवत असतात. पण, आपल्याकडे स्वतःच्या आणि इतरांच्या जगण्याच्या गुणवत्तेचा विचारच नसल्याने केवळ काही आमिषापोटी अशा गोष्टी केल्या जातात. आपण आपल्याबरोबरच इतरांचं आरोग्यही पणाला लावतो आहोत, याची जाणीव यांना नसते. त्यामुळे, मुंबईतही वेगळं काही घडेल, असं मानायला मन धजावत नाही. दिल्लीच्या वायू प्रदूषणाची तक्रार वर्षानुवर्ष आहे. उत्तर प्रदेश, हरियाणा, पंजाब अशा जवळच्या राज्यांतील शेतकऱ्यांनी त्यांच्या शेतातलं धसकट पेटवल्याने होणाऱ्या धुराने दिल्लीतली हवा बिघडते, असं वर्षानुवर्ष सांगितल्यानंतर यावर्षी या यंत्रणांनी वाहनांच्या वाढत्या उत्सर्जनाने हे प्रदूषण होतं आहे, असं सांगायला सुरुवात केली आहे. दिल्लीत घरात हवा शुद्ध करणारी यंत्र लागली आहेत. लोक ऑक्सिजनची पिशवी घेऊन, त्याची नळी नाकाला लावून फिरत नाहीत. पण ते दिवसही फार दूर नसतील. दिल्लीशी स्पर्धा करणाऱ्या मुंबईतही वेगळं काही घडणार नाही. समुद्रकिनारी असल्याचा फायदा नेहमी मिळत राहीलच असं नाही. ला निनाच्या प्रभावाने वाऱ्याच्या दिशा सतत बदलत आहेत. हे वारेच मुंबईचा श्वास कोंडल्याशिवाय राहणार नाहीत! महापालिकेने सध्या मुंबईतल्या वायू प्रदूषणाचं खापर शहरातील बांधकामांवर फोडलं असलं तरी ते एकमेव कारण नाही. कारवाईला जे सोपं असतं, ते कारण नेहमी पुढे केलं जातं. मुंबईतल्या प्रदूषणाला कारण वाहतूक कोंडीच आहे. सार्वजनिक व्यवस्था पंपू केल्याने मुंबईकरांना रोजच्या प्रवासासाठी खासगी गाड्या किंवा भाड्याने रिक्शा-टॅक्सी वापरण्याशिवाय पर्याय राहिलेला नाही. मुंबई वाढते आहे आणि मुंबईची आदर्शवत 'बेस्ट' सेवा रोडावते आहे. या सेवेच्या गाड्यांमध्ये वर्षाणिक वाढ व्हायला हवी होती, जुन्या मार्गांचे विस्तार व्हायला हवे होते, नवे मार्ग सुरू व्हायला हवे होते. प्रत्यक्षात यातलं काहीच होत नाही. रस्त्यांवरील अतिक्रमणांनी मार्गांवर बस चालणं अवघड झालं आहे. ही सेवा उलट्या पायाने पळते आहे! त्यामुळे, मुंबईत गेल्या दहा वर्षांत चारचाकी वाहनांमध्ये तिप्पट आणि चुचाकींमध्ये पाचपटीपेक्षा अधिक वाढ झाली आहे. रिक्शा-टॅक्सी बहुतांश सीएनजीवर चालताहेत. पण, सीएनजीसाठी त्यांना लांबच लांब रंगा लावाव्या लागताहेत. अनधिकृत रिक्षांचा सुळसुळाट, तर इतका आहे, की त्यांची संख्या एकूण संख्येच्या ३० टक्क्यांएवढी असावी, असा अंदाज आहे. मेट्रोच्या वापराचे आकडे जाहीर होतच असतात. तात्पर्य, मुंबईच्या हवेची गुणवत्ता वाहतुकीची गुणवत्ता सुधारल्याशिवाय शक्य नाही. ती सुधारणं महापालिकेला सहज शक्य आहे. त्यांनी ही जबाबदारी आपली मानली तर!

कु. गौरी पुरुषोत्तम कुकडे व कुटुंबीयांचा आगळावेगळा उपक्रम; गेल्या वर्षी तुळजाभवानी, यंदा सप्तशृंगी देवीचे दर्शन

■ परळी वैजनाथ | प्रतिनिधी

गणेशोत्सव म्हणजे केवळ उत्सव आणि रोषणाई नव्हे, तर आपल्या धार्मिक, सांस्कृतिक आणि सामाजिक परंपरांचा जागर करण्याचे प्रभावी माध्यम आहे. याच विचारातून परळी वैजनाथ येथील कु. गौरी पुरुषोत्तम कुकडे व कुटुंबीयांच्या वतीने दरवर्षी गणेशोत्सव आगळ्यावेगळ्या पद्धतीने साजरा केला जातो. मागील अनेक वर्षांपासून गणेशोत्सवानिमित्त विविध धार्मिक, सामाजिक आणि जनजागृती चे संदेश देणारे देखावे साकारून कुकडे कुटुंबीयांनी समाजासमोर एक वेगळा आदर्श निर्माण केला आहे.

वैजनाथ मंदिराच्या पायथ्याशी असलेल्या वैद्यनाथ गल्ली परिसरात यंदाही गणेशोत्सवानिमित्त आकर्षक व भव्य धार्मिक देखावा साकारण्यात आला आहे. यंदाच्या देखाव्यात श्रीक्षेत्र सप्तशृंगी देवी वणी यांच्या दिव्य आणि मनोहारी स्वरूपाचे दर्शन घडविण्यात आले आहे. देवीच्या आकर्षक मूर्तीची सजावट, धार्मिक वातावरण आणि देखाव्याची सुंदर मांडणी यामुळे परिसरातील भाविकांचे विशेष लक्ष वेधले जात आहे.

■ **गेल्या वर्षी तुळजाभवानीचे दर्शन**

■ **कुकडे कुटुंबीयांची ही धार्मिक देखावे साकारण्याची परंपरा गेल्या अनेक वर्षांपासून सुरू आहे. गेल्या वर्षी आई तुळजाभवानीचे दर्शन घडविणारा देखावा साकारण्यात आला होता. त्या देखाव्याला नागरिक व भाविकांचा उत्कृष्ट प्रतिसाद मिळाला होता. त्याच धार्मिक परंपरेला पुढे नेत यंदा सप्तशृंगी देवीचा देखावा साकारण्यात आला आहे.**

■ साडेतीन शक्तीपीठांपैकी सप्तशृंगी देवी अर्धपीठ

■ नाशिक जिल्ह्यातील वणी येथील श्रीक्षेत्र सप्तशृंगी देवी हे महाराष्ट्रातील अत्यंत श्रद्धास्थान मानले जाते. महाराष्ट्रातील साडेतीन शक्तीपी-

ठांपैकी सप्तशृंगी देवीचे स्थान अर्धपीठ म्हणून मानले जाते. त्यामुळे यंदाच्या गणेशोत्सवात या शक्तिस्वरूप देवीचा देखावा साकारण्याला विशेष धार्मिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

■ 'सप्तशृंगी' म्हणजे सात शिखरांनी वेढलेले

पुराच्या जखमा अजून ताज्याच.. अनुदानाची प्रतीक्षा मात्र कायम? एक वर्षात देऊळगाव घाट करनी काय कमावलं? काय गमावलं?..

■ देऊळगाव (आदिनाथ ठोंबरे)

देऊळगाव घाट तालुका आष्टी जिल्हा बीड येथे आज बरोबर एक वर्षांपूर्वी 15 सप्टेंबर 2025 या दिवशी रात्री झालेल्या ढगफुटी सदृश्य पावसामुळे देऊळगाव घाट येथील शेतकऱ्याचे अतोनात नुकसान झाले होते.आज देऊळगाव घाटच्या त्या काळ्या दिवसाला एक वर्ष पूर्ण होत आहे. ही घटना 15 सप्टेंबर 2025 रोजी घडली होती. त्या दिवशी ढगफुटीसदृश्य पावसाने देऊळगाव घाट परिसराला अक्षरशः हादरवून सोडले होते. काही तासांच्या मुसळधार पावसाने नदी-नाल्यांना आलेल्या पुरामुळे अनेकांचे संसार पाण्यात वाहून गेले.त्या पुराची आठवण आजही अंगावर काटा आणते.पांडुरंग किसन दानवे यांची गुरे पुराच्या पाण्यात वाहून गेली. घरातील संपूर्ण संसार डोळ्यादेखत पाण्याच्या प्रवाहात वाहून गेला. राजू रामदास ठोंबरे यांच्या घरातील संसारोपयोगी वस्तू, धान्य आणि जीवनावश्यक साहित्य पुराच्या लोंढ्याबरोबर वाहून गेले. देऊळगाव घाटकरांच्या अनेकांच्या विहिरी गाळाने भरून बुजल्या, तर कुणाची घरे काळ्याच्या कठोर आघाताने जमीनदोस्त झाली. आदिनाथ रामभाऊ मस्के यांच्या दुकानातील किराणा मालाचेही मोठे नुकसान झाले; त्यांच्या उदरनिर्वाहाचा आधार असलेले दुकान पुराच्या तडाख्यात उद्ध्वस्त झाले. अनेकांच्या घरात पाणी शिरले, तर अनेकांची घरेच कोसळली. संसार उभा करण्यासाठी आयुष्यभर कष्टाने जमवलेली भांडीकुंडी, धान्य, कपडे, कागदपत्रे, जनावरे आणि जीवनावश्यक वस्तू क्षणात

निसर्गाने हिरावून घेतल्या. पाणी तेव्हा संकट बनून आले होते. मदतीसाठी लोकांचे हात पुढे आले. लोकांना आश्वासने दिली गेली. ज्यांचे घर पडली, गुरे गेली, त्यांच्याही पंचनामे करण्यात आली.शेतकऱ्यांचे पंचनामे झाले.

हे सर्वानी मान्य केले. मात्र वर्ष उलटले तरी अनेक नुकसानग्रस्तांच्या हातात अपेक्षित अनुदान पोहोचले नाही.आणि म्हणूनच आज एक वर्षानंतर एक प्रश्न देऊळगाव घाटकरांच्या मनात कायम आहे त्या पुरानंतर आम्ही काय कमावलं आणि काय गमावलं?"

देऊळगाव घाटकरांनी काय गमावलं?

देऊळगाव घाटकर यांनी खूप काही गमावलं...कुणी घर गमावलं...कुणी जनावरं गमावली... कुणी संसार गमावला.... कुणाच्या कष्टाची वर्षानुवर्षाची पुंजी वाहून गेली.... कुणाच्या डोळ्यांतील भविष्याची स्वप्न त्या पुराच्या पाण्यात विरून गेली...

देऊळगाव घाटकर यांनी काय कमावलं

या एका वर्षात देऊळगाव घाटकरांनी एक गोष्ट नक्की कमावली—एकमेकांसाठी उभं राहण्याची ताकद.... संकटाशी लढण्याची जिद्दकमावली.. पुन्हा उभे राहण्याची हिंमत कमावली...संकटाच्या काळात गाव एकत्र आलं.... एकाच्या दुःखात दुसरा सहभागी झाला.... नुकसानभरपाईची, आपल्या दुःखाची दखल घेतली जाण्याची...

पण वर्ष उलटून गेले तरी अनेकांच्या जखमा ताज्याच आहेत.आज या घटनेला एक वर्ष पूर्ण होत असताना केवळ त्या पुराची आठवण काढून चालणार नाही. त्या घटनेतून आपण काय शिकलो, काय बदल झाले आणि नुकसानग्रस्तांना खरोखर न्याय मिळाला का,

एक वर्षात खूप काही बदल.

पण आज परिस्थितीने पुन्हा एक वेगळा प्रश्न उभा केला आहे. एक वर्षापूर्वी पाण्यामुळे हाल झाले होते;आज पाणी नसल्यामुळे हाल होत आहेत. ज्या नदीच्या पुराने वर्षभरापूर्वी लोकांचे संसार उद्ध्वस्त केले, त्याच नदीकडे आज शेतकरी आणि ग्रामस्थ आशेने पाहत आहेत. पाऊस कमी झाला की पाणीटंचाई, शेतीची चिंता, जनावरांच्या चाऱ्याचा प्रश्न आणि पिण्याच्या पाण्याची समस्याने पुन्हा डोके वर काढले आहे.

.चौकट नुकसान ग्रस्त शेतकऱ्यांना न्याय नाही निसर्गाने एक वर्षात देऊळगाव घाटला दोन टोकांची अनुभूती दिली तेव्हा पाणी जास्त होतं म्हणून संकट होतं,आज पाणी कमी आहे म्हणून संकट आहे. मात्र या दोन संकटांच्या मध्ये सर्वात मोठा प्रश्न आहे तो व्यवस्थेचा आणि मदतीचा. पुराच्या पाण्यात सर्वस्व गमावलेल्या कुटुंबांनी वर्षभर वाट पाहिली. शासनाच्या मदतीची, नुकसानभरपाईची, आपल्या दुःखाची दखल घेतली जाण्याची...

पण वर्ष उलटून गेले तरी अनेकांच्या जखमा ताज्याच आहेत.आज या घटनेला एक वर्ष पूर्ण होत असताना केवळ त्या पुराची आठवण काढून चालणार नाही. त्या घटनेतून आपण काय शिकलो, काय बदल झाले आणि नुकसानग्रस्तांना खरोखर न्याय मिळाला का,

क्षेत्र. या पवित्र शक्तिस्थानाला महाराष्ट्राच्या धार्मिक परंपरेत विशेष स्थान आहे. देवीच्या दर्शनासाठी वर्षभर भाविकांची मोठी गर्दी होत असते. त्यामुळे घरगुती गणेशोत्सवाच्या माध्यमातून सप्तशृंगी देवीचे दर्शन आणि तिच्या धार्मिक महत्त्वाची ओळख नागरिकांना करून देण्याचा कुकडे कुटुंबीयांचा हा प्रयत्न कौतुकास्पद ठरत आहे.

■ धार्मिकतेसोबत सामाजिक संदेश देण्याची परंपरा

■ कुकडे कुटुंबीयांनी गणेशोत्सवाचा उपयोग केवळ सजावट आणि मनोरंजनासाठी न करता धार्मिक श्रद्धेसोबत सामाजिक प्रबोधनाचा संदेश देण्यासाठी केला आहे. विविध वर्षांत वेगवेगळे विषय घेऊन देखावे साकारत त्यांनी समाजामध्ये जनजागृती करण्याचा प्रयत्न केला आहे. आजच्या आधुनिक आणि धावपळीच्या जीवनात धार्मिक व सांस्कृतिक मूल्ये जपण्याची गरज असताना, गणेशोत्सवाच्या माध्यमातून नव्या पिढीला आपल्या परंपरा, देव-देवता आणि संस्कृतीची ओळख करून देण्याचे काम या कुटुंबाकडून केले जात आहे. त्यामुळे हा उपक्रम केवळ एका कुटुंबाचा गणेशोत्सव न राहता श्रद्धा, संस्कृती आणि सामाजिक बांधिलकी जपणारा उपक्रम लक्षवेधी ठरत आहे. गणरा-याच्या आगमनाने परिसरात आधीच भक्तिमय वातावरण निर्माण झाले असताना, त्यात सप्तशृंगी देवीच्या भव्य देखाव्याची भर पडल्याने वैद्यनाथ गल्ली परिसरात धार्मिक उत्साहाला

'गणपती बाप्पा मोरया'च्या जयघोषासोबत देवीच्या जयघोषाने परिसर दुमदुमून जात असून, भाविकांकडून या देखाव्याचे मनापासून कौतुक केले जात आहे. गणेशोत्सवाच्या माध्यमातून धर्म, संस्कृती, सामाजिक संदेश आणि कलात्मकतेचा सुंदर संगम घडवून आणणाऱ्या कु. गौरी पुरुषोत्तम कुकडे व कुटुंबीयांचा हा उपक्रम निश्चितच प्रेरणादायी आणि अनुकरणीय ठरत आहे.

याचा विचार करण्याची ही वेळ आहे.

शासनाच्या मदतीपासून वंचित

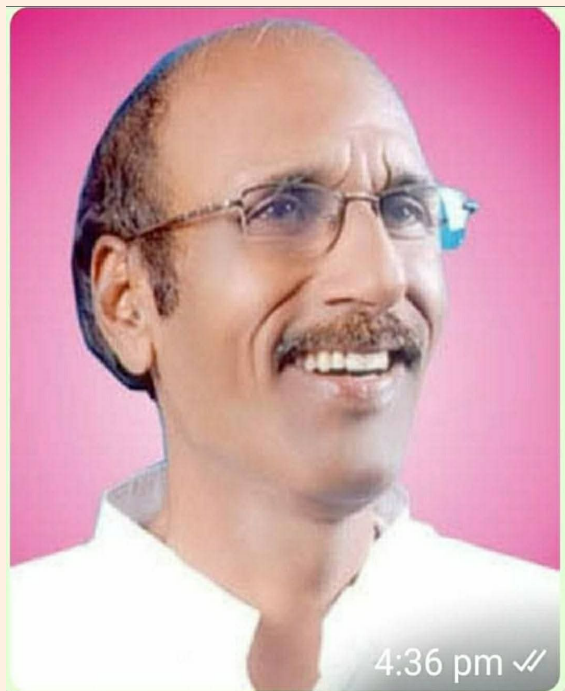
आज या घटनेला एक वर्ष पूर्ण होऊनही शासनाने या शेतकऱ्यांना कुठल्याही प्रकारची मदत अजूनही दिलेली नाही. पांडुरंग दानवे यांचे घराचे नुकसान झाले,त्यांची गुरव वाहून गेली, राजू रामदास ठोंबरे यांचे संसार उपयोगी संपूर्ण वस्तू वाहून गेल्या, आदिनाथ मस्के यांच्या दुकानातील मालाचे अतोनात नुकसाक झाल्यानंतरही मदतीची वाट पाहत असलेल्या अनेकांच्या मनातील शासनावरील आशा.आज एक वर्षानंतर देऊळगाव घाटकरांना केवळ सहानुभुती नको आहे.

त्यांना त्यांच्या नुकसानीची दखल हवी आहे..

देऊळगाव घाटकरांचा एकच प्रश्न

- **एक वर्ष झालं...**
- **निसर्गाने दिलेली जखम अजून भरलेली नाही. आणि आता पाण्याअभावी नवी चिंता उभी राहिली आहे.**
- **देऊळगा घाटकरांचा प्रश्न आजही तोचपुरात आम्ही जे गमावलं, त्याची भरपाई कधी होणार? आणि आज पाण्याअभावी निर्माण झालेल्या संकटातून आम्हाला बाहेर कधी काढणार?... देऊळगाव घाटकरांच्या वेदनेला आणि संघर्षाला सलाम.**

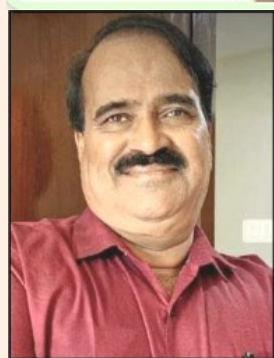
स्व.सुवालालजी वाकेकर स्मृती पुरस्काराने ज्येष्ठ साहित्यिक विश्वास पाटील, भुमिपूत्र भरत गित्ते होणार सन्मानित

मराठवाडा साहित्य परिषदेच्या आदर्श शिक्षक पुरस्काराचे रविवारी वितरण
राष्ट्रीय आदर्श शिक्षक पुरस्कार प्राप्त डॉ. कविता गीते यांचा होणार सत्कार, आयकर आयुक्त विश्वास मुंडे यांची राहणार उपस्थिती
शानदार सोहळ्यास नागरिकांनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहण्याचे आवाहन

परळी वैजनाथ (प्रतिनिधी)

स्व.सुवालालजी वाकेकर प्रतिष्ठानच्या प्रतिष्ठित पुरस्काराने ज्येष्ठ साहित्यिक विश्वास पाटील, भुमिपूत्र भरत गित्ते यांचा सन्मान करण्यात येणार आहे. पुण्याचे आयकर आयुक्त विश्वास मुंडे यांच्या हस्ते हा गौरव होणार असून मराठवाडा साहित्य परिषदेच्यावतीने देण्यात येणाऱ्या आदर्श शिक्षक, पुरस्काराचेही येत्या रविवारी (दि. 20 सप्टेंबर) एका शानदार समारंभात वितरण केले जाणार आहे. याच कार्यक्रमात राष्ट्रीय आदर्श शिक्षक पुरस्कार प्राप्त डॉ. कविता गीते यांचा सत्कार होणार आहे. या कार्यक्रमाला नागरिकांनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहावे असे आवाहन स्व. सुवालालजी वाकेकर प्रतिष्ठान व साहित्य परिषदेच्या परळी शाखेचे अध्यक्ष विजयकुमार वाकेकर, सचिव राजकुमार यल्लावाड व संयोजकांनी केले आहे.

विश्वास पाटील

भरत गित्ते

डॉ.कविता गित्ते

अंजली कुलकर्णी

शशिकला फुंदे

मनिषा सरवदे

प्रियतमा कराड

प्राजक्ता खानापूरे

संदिपान फड

श्रीकांत बोबडे

श्रीहरी केंद्रे

मिलिंद साळवे

निवृत्ती यवले

सय्यद आमेर

शंकर मामीलवाड

गेल्या १५ वर्षांपासून साहित्य परिषदेच्या वतीने परळी परिसरातील शैक्षणिक, सामाजिक, साहित्य आदी क्षेत्रात उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्या शिक्षकांचा व इतर मान्यवरांचा साहित्य परिषदेच्या वतीने गौरव केला जातो. यावर्षी स्व.सुवालालजी वाकेकर स्मृती प्रतिष्ठानच्या वतीने देण्यात येणारा साहित्य गौरव पुरस्कार ज्येष्ठ साहित्यिक व ९९ व्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष विश्वास पाटील यांना जाहीर झाला आहे. उद्योग क्षेत्रात ज्यांनी परळीचे नाव सातासमुद्रापार नेले, असे परळीचे भुमिपुत्र भरत

गित्ते यांना उद्योगरत्न पुरस्कार देऊन सन्मानित करण्यात येणार आहे.

मराठवाडा साहित्य परिषदेच्या वतीने आदर्श शिक्षक पुरस्कारासाठी निवड करण्यात आलेले आदर्श शिक्षक अंजली वसंतराव कुलकर्णी (के.दे.बा.गणगे योगेश्वरी नुतन प्रा.शाळा, अंबाजोगाई), शशिकला नरसोबा फुंदे (रत्नेश्वर विद्यालय, टोकवाडी), मनिषा गुलाबराव सरवदे (पी.एम.श्री.जि.प.केंद्रीय प्रा.शाळा सिरसाळा), प्रियतमा विष्णू कराड (जि.प.प्रा.शाळा, टोकवाडी), प्राजक्ता चंद्रशेखर खानापूरे (नविन प्राथमिक शाळा, थर्मल परळी), संदिपान रामभाऊ फड

(सोमेश्वर विद्यालय, जिरवाडी), श्रीकांत जनार्दन बोबडे (प्राथमिक आश्रमशाळा, वंसतनगर), श्रीहरी बाबुराव केंद्रे (आदर्श विद्यालय, मांडवा), मिलिंद राणीजी साळवे (शारदा विद्यामंदिर, परळी), निवृत्ती नामदेव यवले (संत धुराबाई आदर्श प्रा.शाळा, परळी), सय्यद आमेर सय्यद जमील (जि.प.उर्दु प्रा. शाळा, सिरसाळा) तर स्व.सुवालालजी वाकेकर सेवागौरव पुरस्कारासाठी नुकतेच जि.प.प्रा.शाळा, सारडगाव येथून सेवानिवृत्त झालेले मुख्याध्यापक शंकर जयवंतराव मामीलवाड यांची निवड करण्यात आली असून या सर्वांचा याच सोहळ्यात गौरव करण्यात येणार आहे.

रविवारी होणार शानदार सोहळा

रविवार दिनांक 20 सप्टेंबर रोजी सायंकाळी 4.30 वाजता वैद्यनाथ महाविद्यालयाच्या सभागृहात हा शानदार कार्यक्रम होणार आहे. पुरस्काराचे वितरण पुण्याचे आयकर आयुक्त विश्वास मुंडे यांच्या हस्ते होणार असून कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान स्व. सुवालालजी वाकेकर प्रतिष्ठान व साहित्य परिषदेच्या परळी शाखेचे अध्यक्ष विजयकुमार वाकेकर भूषविणार आहेत. मराठवाडा शिक्षक संघाचे माजी अध्यक्ष कॉ. पी. एस. घाडगे यांची प्रमुख उपस्थिती राहणार आहे. या समारंभाला नागरिकांनी मोठ्या संख्येने उपस्थित रहावे असे आवाहन मराठवाडा साहित्य परिषदेचे सचिव प्रा.डॉ.राजकुमार यल्लावाड, पुरस्कार निवड समितीचे प्रमुख बंडू अघाव यांच्यासह कार्याध्यक्ष अनंत मुंडे, उपाध्यक्ष अरुण पवार, कोषाध्यक्ष प्रा.संजय अघाव, सहसचिव दिवाकर जोशी, प्रा.अर्चना चव्हाण, संपर्क प्रमुख बालाजी कांबळे, प्रसिद्धी प्रमुख सिध्देश्वर इंगोले व त्यांच्या सहकार्यांनी दिली.

पुराच्या जखमा अजून ताज्याच.. अनुदानाची प्रतीक्षा मात्र कायम?

एक वर्षात देऊलगाव घाट करणी काय कमावलं? काय गमावलं?..

देऊलगाव (आदिनाथ ठोंबरे)

देऊलगाव घाट तालुका आष्टी जिल्हा बीड येथे आज बरोबर एक वर्षापूर्वी 15 सप्टेंबर 2025 या दिवशी रात्री झालेल्या ढगफुटी सदृश्य पावसामुळे देऊलगाव घाट येथील शेतकऱ्यांचे अतोनात नुकसान झाले होते.आज देऊलगाव घाटच्या त्या काळ्या दिवसाला एक वर्ष पूर्ण होत आहे. ही घटना 15 सप्टेंबर 2025 रोजी घडली होती. त्या दिवशी ढगफुटीसदृश्य पावसाने देऊलगाव घाट परिसराला अक्षरशः हादरवून सोडले होते. काही तासांच्या मुसळधार पावसाने नदी-नाल्यांना आलेल्या पुरामुळे अनेकांचे संसार पाण्यात वाहून गेले.त्या पुराची आठवण आजही अंगावर काटा आणते.पांडुरंग किसन दानवे यांची गुरे पुराच्या पाण्यात वाहून गेली. घरातील संपूर्ण संसार डोळ्यादेखत पाण्याच्या प्रवाहात वाहून गेला. राजू रामदास ठोंबरे यांच्या घरातील संसारोपयोगी वस्तू, धान्य आणि जीवनावश्यक साहित्य पुराच्या लोंढ्याबरोबर वाहून गेले. देऊलगाव घाटकरांच्या अनेकांच्या विहिरी गाळाने भरून बुजल्या, तर कुणाची घरे काळाच्या कठीर आघाताने जमीनदोस्त झाली. आदिनाथ रामभाऊ मस्के यांच्या दुकानातील किराणा मालाचेही मोठे नुकसान झाले; त्यांच्या उदरनिर्वाहाचा आधार असलेले दुकान पुराच्या तडाख्यात उद्ध्वस्त झाले. अनेकांच्या घरात पाणी शिरले, तर अनेकांची घरेच कोसळली. संसार उभा करण्यासाठी आयुष्यभर कष्टाने जमवलेली भांडीकुंडी, धान्य, कपडे, कागदपत्रे, जनावरे आणि जीवनावश्यक वस्तू क्षणात निसर्गाने हिरावून घेतल्या.

पाणी तेव्हा संकट बनून आले होते. मदतीसाठी लोकांचे हात पुढे आले. लोकांना आश्वासने दिली गेली. ज्यांचे घर पडली, गुरे गेली, त्यांच्याही पंचनामे करण्यात

आली.शेतकऱ्यांचे पंचनामे झाले.

हे सर्वांनी मान्य केले. मात्र वर्ष उलटले तरी अनेक नुकसानग्रस्तांच्या हातात अपेक्षित अनुदान पोहोचले नाही. आणि म्हणूनच आज एक वर्षानंतर एक प्रश्न देऊलगाव घाटकरांच्या मनात कायम आहे त्या पुरानंतर आम्ही काय कमावलं आणि काय गमावलं?"

■ देऊलगाव घाटकरांनी काय गमावलं?

देऊलगाव घाटकर यांनी खूप काही गमावलं...कुणी घर गमावलं...कुणी जनावरं गमावली.. कुणी संसार गमावला.... कुणाच्या कष्टाची वर्षानुवर्षाची पुंजी वाहून गेली.... कुणाच्या डोळ्यांतील भविष्याची स्वप्न त्या पुराच्या पाण्यात विरून गेली...

■ देऊलगाव घाटकर यांनी काय कमावलं

या एका वर्षात देऊलगाव घाटकरांनी एक गोष्ट नक्की कमावली—एकमेकांसाठी उभं राहण्याची ताकद.... संकटाशी लढण्याची जिद्दकमावली.. पुन्हा उभे राहण्याची हिंमत कमावली...संकटाच्या काळात गाव एकत्र आले... एकाच्या दुःखात दुसरा सहभागी झाला.... मदतीचे हात पुढे आले... पुन्हा उभं राहण्याची जिद्द निर्माण झाली..

■ एक वर्षात खूप काही बदल.

पण आज परिस्थितीने पुन्हा एक वेगळा प्रश्न उभा केला आहे. एक वर्षापूर्वी पाण्यामुळे हाल झाले होते;आज पाणी नसल्यामुळे हाल होत आहेत.

ज्या नदीच्या पुराने वर्षभरापूर्वी लोकांचे संसार उद्ध्वस्त केले, त्याच नदीकडे आज शेतकरी आणि ग्रामस्थ आशेने पाहत आहेत. पाऊस कमी झाला की पाणीटंचाई, शेतीची चिंता, जनावरांच्या चाऱ्याचा प्रश्न आणि पिण्याच्या पाण्याची समस्याने पुन्हा डोके वर काढले आहे.

■ नुकसान ग्रस्त शेतकऱ्यांना न्याय नाही

निसर्गाने एक वर्षात देऊलगाव घाटला दोन टोकांची अनुभूती दिली तेव्हा पाणी जास्त होतं म्हणून संकट होतं,आज पाणी कमी आहे म्हणून संकट आहे. मात्र या दोन संकटांच्या मध्ये सर्वात मोठा प्रश्न आहे तो व्यवस्थेचा आणि मदतीचा.

पुराच्या पाण्यात सर्वस्व गमावलेल्या कुटुंबांनी वर्षभर वाट पाहिली. शासनाच्या मदतीची, नुकसानभरपाईची, आपल्या दुःखाची दखल घेतली जाण्याची...

पण वर्ष उलटून गेले तरी अनेकांच्या जखमा ताज्याच आहेत.आज या घटनेला एक वर्ष पूर्ण होत असताना केवळ त्या पुराची आठवण काढून चालणार नाही. त्या घटनेतून आपण काय शिकलो, काय बदल झाले आणि नुकसानग्रस्तांना खरोखर न्याय मिळाला का, याचा विचार करण्याची ही वेळ आहे.

■ शासनाच्या मदतीपासून वंचित

आज या घटनेला एक वर्ष पूर्ण होऊनही शासनाने या शेतकऱ्यांना कुठल्याही प्रकारची मदत अजूनही दिलेली नाही. पांडुरंग दानवे यांचे घराचे नुकसान झाले,त्यांची गुरे वाहून गेली, राजू रामदास ठोंबरे यांचे संसार उपयोगी संपूर्ण वस्तू वाहून गेल्या, आदिनाथ मस्के यांच्या दुकानातील मालाचे अतोनात नुकसाक झाल्यानंतरही मदतीची वाट पाहत असलेल्या अनेकांच्या मनातील शासनावरील आशा.आज एक वर्षानंतर देऊलगाव घाटकरांना केवळ सहानुभूती नको आहे.

त्यांना त्यांच्या नुकसानीची दखल हवी आहे..

■ देऊलगाव घाटकरांचा एकच प्रश्न

एक वर्ष झालं... निसर्गाने दिलेली जखम अजून भरलेली नाही. आणि आता पाण्याअभावी नवी चिंता उभी राहिली आहे. देऊलगा घाटकरांचा प्रश्न आजही तोचपुरात आम्ही जे गमावलं, त्याची भरपाई कधी होणार? आणि आज पाण्याअभावी निर्माण झालेल्या संकटातून आम्हाला बाहेर कधी काढणार?... देऊलगाव घाटकरांच्या वेदनेला आणि संघर्षाला सलाम.

15 हजारांचा मुद्देमाल नष्ट, 67 वर्षांच्या वृद्धावर गुन्हा दाखल; सहाय्यक पोलीस निरीक्षक यांच्या मार्गदर्शनाखाली दबंग कारवाई

नोंदवला.

सिरसाळा पोलीस ठाण्याचे प्रभारी अधिकारी सहाय्यक पोलीस निरीक्षक स.पो.नि राठोड यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलीस हवालदार सोनवणे (बॅच क्र. १३५६) या प्रकरणाचा पट्टील सखोल तपास करत आहेत.

देवस्थान संतामाय यांचे गुणगान करीत या मंदिराला तसेच या परिसरातील धार्मिक देवस्थानांना कोणत्याच प्रकारचा निषेध कमी पडणार नाही. याच दक्षता घेऊन योग्य तो प्रयोग या. इंड्रल नाईक यांच्या माध्यमातून उल्लंघन करून देण्यासाठी प्रयत्न करले असे आश्वासन दिले.

संत महंत तसेच धार्मिक भक्तागणाला उरुस्थितीत महाप्रसादाच्या कार्यक्रमाने कार्यक्रमाची सांगता करण्यात आली.याप्रसंगी संता माय यांना मानणारा मोठा वर्ग उपस्थित होता. या कार्यक्रमाचे सशक्ततेतून संता माय भवतांनी अतक प्रश्रम घेतले. संता माय संस्थानचे प्रसिद्ध प्रमुख हंसार भोरे यांनी उपस्थित संत महंत प्रतिष्ठित नागरिक भक्तागण यांना आभार व्यक्त केले.

दैनिक पत्रक प्रकाशक मालक संपादक श्री. नितीन सोपानराव हाकणे मुद्रक विठ्ठल त्रिंबक साबळे मातोश्री ऑफसेट प्रिंटर्स, मोंडा, हैद्राबाद बँकेजवळ परली वैजनाथ, जि. बीड पिन - 431515 येथे घाणुन मुख्य कार्यालय दैनिक अतुल्य महाराष्ट्र, जलालपूर रोड परली वै. ता. परली वै. जि. बीड (महाराष्ट्र) पिन - 431515 येथे प्रकाशित केले आहे. संपादक नितीन सोपानराव हाकणे, मो. 8446447777 (वाद : परली न्यायालय अंतर्गत)